

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Overlast en (vuurwerk) schade tijdens jaarwisseling 2024-2025.

Collegedatum: 28 januari 2025

Kernboodschap

De jaarwisseling is onrustig verlopen. Het algemene beeld is dat er vaak een beroep is gedaan op de hulpverleners. Ook is de veroorzaakte schade door vernielingen vergeleken met vorig jaar fors toegenomen. Verder zijn meerdere klachten binnengekomen over de overlast van illegaal vuurwerk. Het afsteken van illegaal vuurwerk is ook de hoofdzakelijke oorzaak van de schades.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Toelichting

De door vandalisme veroorzaakte financiële schade aan wegmeubilair tijdens de jaarwisseling was dit jaar hoger dan vorig jaar. De dalende tendens van de afgelopen jaren lijkt daarmee doorbroken. Het aantal vernielde gemeentelijke objecten is toegenomen. We zien dat met name het aantal vernielde afvalbakken door het illegale vuurwerk fors gestegen is. Er wordt evenals vorig jaar aangifte gedaan van de schades.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Het is bekend dat er rond de jaarwisseling een verhoogde kans is op vernielingen en ongeregelde heden. Om de kans hierop te verkleinen is er, evenals voorgaande jaren, een draaiboek opgesteld met daarin aandacht voor (preventieve) maatregelen en aandachtslocaties. Ook zijn er weer acties uitgezet om de schade aan gemeentelijke eigendommen ten gevolge van (vuurwerk) vandalisme zo veel mogelijk te beperken.

Preventieve maatregelen

Van de ruim 580 afvalbakken zijn enkele dagen voor de jaarwisseling op de meest "kwetsbare" plekken -meestal locaties zonder sociale controle- ca. 100 binnenbakken uit de afvalbakken verwijderd. De rest van de afvalbakken is merendeels voorzien van een afsluitklep.

Oudejaarsdag viel dit jaar op een dinsdag. Op die dag zijn conform het draaiboek evenals voorgaande jaren onze wijkmedewerkers door de gemeente gereden op zoek naar potentiële brandhaarden van bijplaatsingen zoals meubilair, afvalzakken enz. Op diverse locaties in Wijchen-Zuid en Wijchen-Noord zijn dergelijke bijplaatsingen verwijderd. In opdracht van de gemeente heeft de DAR de kledingcontainers verwijderd c.q. afgesloten. Totaal is er door de wijkmedewerkers ca. 40 uur besteed aan deze preventieve maatregelen. Desondanks zijn in Wijchen-Zuid toch enkele bijgeplaatste zaken aangestoken. Waarschijnlijk zijn deze zaken later weer bijgeplaatst.

Verder zijn door politie en boa's waarschuwingsgesprekken gevoerd met inwoners van Wijchen die vorig jaar voor overlast en onrust hebben gezorgd tijdens de jaarwisseling. Ook heeft een inwoner van Wijchen een bestuurlijke waarschuwing ontvangen nadat er illegaal vuurwerk in de woning is aangetroffen.

(Vuurwerk)schade 2024-2025

Meteen na de jaarwisseling zijn de wijkmedewerkers gestart met het inzichtelijk maken van de aangerichte (vuurwerk)vernielingen. Hieronder treft u een overzicht van de geraamde kosten aan. Ondanks de zorgvuldigheid van de inventarisatie weten we dat er later altijd nog zaken "ontdekt" worden. Met name opgeblazen straatkolken zijn niet altijd zichtbaar. Daar kunnen dus nog extra kosten uit voort komen. Na een daling zien we dat het schadebedrag dit jaar weer gestegen is. Het totaal aan kosten wordt nu geraamd op € 29.840.

Er zijn twaalf verkeersborden en drieëndertig afvalbakken vernield. Ook is er door brand schade veroorzaakt aan het asfalt op het kruispunt Zuiderdreef/Huissteden. Daar is ook een boom omgezaagd. Aan openbare gebouwen is er dit jaar geen schade aangericht.

Het voorkomen van vernielingen aan straatkolken en verkeersborden is vrijwel niet anders mogelijk dan via handhaving. Gezien het grote aantal en uit oogpunt van verkeersveiligheid is het verwijderen van verkeersborden niet realistisch. In Wijchen-Zuid zijn dit jaar de meeste vernielingen aangericht. De schade aan het wegdek op de Zuiderdreef en de omgezaagde boom zijn de grootste schadeposten.

Ook dit jaar zijn de binnenbakken weer verwijderd uit de afvalbakken of zijn de inworp-openingen van de bakken afgesloten. Desondanks zijn er beduidend meer afvalbakken vernield dan vorig jaar. Dit jaar zijn er 33 afvalbakken vernield. Dit waren er vorig jaar nog 10. Het blijkt dat het afsluiten van de inworp-opening niet meer een afdoende maatregel is om schade te beperken. Het simpel plaatsen van illegaal vuurwerk op de bakken is al voldoende om een gehele afvalbak op te blazen. Dit betekent dat we in aanloop naar komende jaarwisseling meer bakken moeten verwijderen.

De medewerkers van team handhaving en team wijkbeheer hebben rond de jaarwisseling de nodige werkzaamheden verricht. Er is geen inzicht om hoeveel uren het exact gaat, onze medewerkers zijn nu nog bezig met het herstellen van schades. Duidelijk is dat niet alleen tijdens de jaarwisseling maar ook voor- en achteraf er veel werk verzet is om overlast te voorkomen en schades te herstellen.

Beeld openbare orde en veiligheid

De jaarwisseling in Wijchen is onrustig verlopen. Ondanks dat er geen grote openbare orde verstoringen hebben plaatsgevonden, zijn de hulpverleners vaak ingezet. Verder hebben zich de volgende bijzonderheden voorgedaan:

- Op het kruispunt Zuiderdreef-Hoogmeer-Elsland is het al enkele jaren onrustig tijdens de jaarwisseling. Dit jaar is daar veel illegaal vuurwerk afgestoken en zijn er vernielingen aangericht. De sfeer wordt door omwonenden als grimmig ervaren. De wijkagent is ingezet en is in gesprek met omwonenden.

Tijdens de inzet van de brandweer op deze locatie heeft een brandweerman iets op zijn jas gevoeld. Het is onbekend wat dit is geweest. Het is uitgesloten dat het vuurwerk betrof. De brandweer is tijdens de inzet niet belaagd en/of belemmerd. Zij zijn vanwege de grimmige sfeer wel met enige spoed vertrokken;

- Een inwoner van Bergharen is bij het afsteken van vuurwerk gewond geraakt toen hij beschoten is met een luchtbuik. Er loopt een strafrechtelijk onderzoek naar dit incident;
- Na de jaarwisseling zijn meerdere berichten binnengekomen van verontruste inwoners over het afsteken van vuurwerk en de angst en overlast die zij ervaren.

Meldingen

Via de BuitenBeter app zijn er 15 meldingen van overlast geregistreerd. Het merendeel van de meldingen betrof overlast van illegaal vuurwerk. Vorig jaar werd vanuit Kraaijenberg het merendeel van de meldingen gedaan. Dit jaar is er geen specifieke wijk aan te wijzen. Vanuit de gehele gemeente heeft men melding gedaan. Dit beeld is ook bevestigd door de politie.

Beeld brandweer

De brandweer is in de gemeente Wijchen zes keer gealarmeerd voor het blussen van kleine buitenbranden, zoals afvalbakken en rommel op straat. Dit aantal staat gelijk aan de meldingen van vorig jaar. De inzetten vonden (regio breed) voornamelijk plaats tussen 22.00 uur en 02.00 uur.

Beeld politie

De politie heeft 31 meldingen ontvangen die gerelateerd zijn aan de jaarwisseling. Dit zijn veelal vuurwerk gerelateerde meldingen. Het is in verschillende wijken van Wijchen onrustig geweest m.b.t het afsteken van illegaal vuurwerk.

Financiën

Voor het herstel van vandalisme in de openbare ruimte is beschikbaar een bedrag van ca. € 21.000 beschikbaar. Dit soort schades is niet verhaalbaar. Van het budget vandalisme openbare ruimte worden ook alle overige herstelkosten van vernielingen en schoonmaak werkzaamheden betaald. De kosten daaraan verbonden bedragen jaarlijks ca. € 11.000.

In onderstaande tabel ziet u de kostenverdeling van de aangerichte schades per wijk. Ter vergelijking presenteren we ook de bedragen door de jaren heen.

Schadebedrag per wijk										
Wijk	Schade 2024	Schade 2023	Schade 2022	Schade 2021	Schade 2020	Schade 2019	Schade 2018	Schade 2017	Schade 2016	Schade 2015
Noord	€ 8.270	€ 3.800	€ 6.050	€ 4.115	€ 9.460	€ 4.115	€ 3.380	€ 5.615	€ 8.260	€ 9.715
Zuid	€ 11.670	€ 1.500	€ 800	€ 6.020	€ 4.124	€ 6.020	€ 2.480	€ 2.830	€ 9.320	€ 7.100
Centrum	€ 6.900	€ 3.100	€ 1.650	€ 6.060	€ 7.486	€ 6.060	€ 4.380	€ 4.260	€ 5.040	€ 6.021
Buitengebied	€ 3.000	€ 1.550	€ -	€ 1.560	€ -	€ 1.310	€ 4.340	€ 2.750	€ 3.390	€ 5.954
Totaal	€ 29.840	€ 9.950	€ 8.500	€ 17.755	€ 21.070	€ 17.505	€ 14.580	€ 15.455	€ 26.010	€ 28.790

Kostenoverzicht per wijk

Duidelijk is dat het beschikbare budget overschreden wordt. Via de perspectiefnota informeren wij u over de hoogte en ontwikkeling van deze overschrijding.

Gevolgen

Door komende jaarwisseling meer afvalbakken te verwijderen hopen we de schade te beperken.

De jaarwisseling wordt steeds onrustiger. De opgelopen schade, de meldingen van inwoners en de hulpverleners bevestigen dit. Voor de aankomende jaarwisseling komt een bredere aanpak op het gebied van preventie, voorlichting en bestuurlijke aanpak op het gebied van vuurwerk en overlast. Ook wordt samen met de veiligheidspartners gekeken naar het uitbreiden van maatregelen.

Communicatie

In aanloop naar de jaarwisseling is op verschillende manieren ingezet op communicatie. De burgemeesters uit Gelderland-Zuid schreven gezamenlijk een brief om aandacht te vragen voor een veilige jaarwisseling. Onder andere vuurwerkoverlast en vernielingen kwamen aan bod. Deze brief is gepubliceerd op de gemeentepagina in de Wegwijs en op de website van de gemeente Wijchen. Daarnaast hebben politie, jongerenwerkers, boa's en straatcoaches in december op het Maaswaal College en het Pro College aandacht gevraagd voor een veilige jaarwisseling door jongeren te informeren over alcohol en vuurwerk. Ze deelden gezamenlijk olieballen uit aan de jongeren. Op onze social media kanalen hebben we hier ook aandacht aan besteed. Eind december hebben we op de gemeentepagina, website en social media gecommuniceerd over de vuurwerkafval actie.

Uitvoering of Vervolgstappen

Van de schades is aangifte gedaan. Veel van de vernielde objecten zijn al vervangen. De komende weken gaan we daar mee door.

Geheimhouding:

Niet van toepassing